

STÁLÁ KOMISE SENÁTU VODA - SUCHO

„Problematika udržení vody v krajině“

Záznam z kulatého stolu

18. 9. 2019

Úvodní slovo:

- a) předseda Stálé komise Senátu VODA-SUCHO (dále SKVS) senátor Jiří Burian přivítal přítomné účastníky a seznámil je s významem a úlohou Stálé komise Senátu PČR VODA – SUCHO a s tématem dnešního kulatého stolu.
 - b) místopředseda SKVS senátor Petr Orel zdůraznil jak důležitá je činnost profesních svazů a organizací hospodařících v krajině z pohledu zadržování vody v krajině.
- **Prezentace projektu Amálie** – prof. Ing. Petr Sklenička, CSc., rektor ČZU Praha
 - jde o pokus, jak by krajina mohla obstát v klimatických změnách
 - základ je v malých a středních vodních nádržích t. j. zachytit vodu tam, kde spadne
 - voda je základ pro moderní zemědělství
 - nutná vzájemná synergie a biodiverzita
 - „Amálie“ je pilotním projektem pro chytrou krajinu – území obce Lány
 - ostatní viz. vlastní prezentace projektu, s náklady cca. 80 mil. Kč
 - **Prezentace projektu Model Zdaňov** – Jiří Malík, předseda spolku Živá voda, z.s.
 - Model Zdaňov představuje komplexní revitalizaci krajiny na ploše 20 km² k adaptaci a celoplošné zádrze vody, s převažujícími pastvinami
 - Model Křinice představuje adaptaci krajiny na ploše 18 km², s převažující ornou půdou téměř z 90 % odvodněnou melioracemi
 - v obou případech z hlediska hydrologie se jedná o nezbytnou obnovu základního vodního režimu krajiny, který byl narušen intenzivním zemědělstvím

- zazněla výzva ke Stálé komisi Senátu VODA – SUCHO o podpoření současné aktivity změn legislativy ve prospěch zádrže vody v krajině a legislativního ošetření Krajiného plánu ČR

- **Současný stav vody v krajině a obnova vodního režimu v krajině a půdě**

- Asociace soukromého zemědělství ČR – Mgr. Ing. Jaroslav Šebek, předseda

- úpravy a činnosti v krajině by měl dělat majitel zemědělských pozemků
- podpora rodinných farem je nutná proti velkoplošnému zemědělství
- lez aktivovat projekt „Pestrá krajina“
- Asociace má pracovní skupinu „Voda – Sucho“, která se zabývá legislativními návrhy – nutný kontakt s SKVS

- Zemědělský svaz ČR – Ing. Vladimír Pícha

- chybí organická hmota v půdě vlivem poklesu živočišné výroby
- organická hmota v půdním profilu je velmi důležitá i z hlediska zachycení srážkových vod a jejich převedení do podzemních vod
- ztráta ornice vlivem eroze je v ČR pod evropských průměrem

- Lesy ČR, s.p. – Ing. Tomáš Hofmeister

- připravují program „Vracíme vodu lesu“ s cca 350 opatřeními
- opatření jsou:
 - bodová (malé vodní nádrže, tůně)
 - liniová (revitalizace vodních toků a břehových porostů)
 - plošná (lužní lesy, mokřady, optimalizace lesních meliorací)
- k dispozici je zásobník projektů

- Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů ČR – Ing. František Kučera

- funkce lesa zadržetí vody, hospodářská, rekreační
- schválit novelu lesního zákona a tím umožnit čerpání státních prostředků ve výši 1,5 mld. Kč ještě v letošním roce
- nutná podpora státu pro zalesňování
- nutná podpora státu u vodárenské nádrže Želivka (usychání lesů, holiny, eroze)

- Komise pro životní prostředí AV ČR – RNDr. Petr Petřík, Ph.D.

- koordinátor Platformy pro krajinu představil stanovisko Komise pro ŽP AV ČR k vyhláše o ochraně zemědělské půdy před erozí
- problematiku ztráty půdy propojit s novelou zákona o odpadech č.229/2014 Sb. v souvislosti s povinností zajistit místa pro odkládání biologicky rozložitelných odpadů

Závěrečné výstupy:

- 1) Podpora výstavby vodních nádrží pro zadržení vody určené k zavlažování zemědělských plodin: V dalších letech nebude v obdobích sucha voda v recipientech pro závlahu zemědělských plodin často k dispozici nebo jí nebude dostatek pro všechny zájemce o závlahu. Možným řešením je zpoplatnění odběru vody pro závlahu v obdobích dostatku či nadbytku (přívalové deště atd.). V tu samou chvíli by bylo vhodné ze strany státu finančně podpořit investice výstavby vodních nádrží (akumulačních/závlahových) na vlastních pozemcích zemědělců, které dokážou dostatek vody pro suchá období nashromáždit právě v obdobích vydatnějších nebo přívalových dešťů. V těchto případech a obdobích by byly akumulace či odběr vody pro závlahu bezplatné. Jednalo by se o cestu zdravé a udržitelné podpory intenzifikace zemědělství s cílem co nejrychleji zvýšit retenční a akumulační potenciál české zemědělské krajiny a rovněž s cílem podpory závlah;
- 2) SKVS by měla oslovit Senát PČR, Sněmovnu PČR a vládu k urychlenému řešení adaptace ČR na klimatické ohrožení a boj se suchem pomocí zhotovení Krajiného plánu ČR, s využitím např. pilotního Modelu Zdaňov a Modelu Křinice. Pro zvýšení rychlosti adaptace bude nutné změnit a zrychlit grantová schémata a administraci krajiných grantů přenést na stát nikoli na žadatele;
- 3) Plánování krajiny v ČR je dnes součástí územního plánu, komplexních pozemkových úprav a řady dílčích resortních dokumentů. Je nutné vytvořit integrované krajinné plánování, bez kterého nelze uspokojivě vyřešit zadržení vody v krajině. Součástí plánování krajiny musí být vypracování Strategie pro krajinu či Politiky pro krajinu, která určí priority a směřování české krajiny.

Ing. Jiří Burian

Předseda Stálé komise Senátu VODA-SUCHO